

Správa o trhu s vínom a hroznom

Apríl 2024

Číslo 5/2024
Ročník 22.
30. 5. 2024

Agrárne trhové informácie Slovenska

V tomto čísle

3. Vývoj odbytových cien vína od výrobcov v apríli
4. Odbytové ceny vína od výrobcov v SR
5. Grafy odbytových cien fľašového vína od výrobcov
6. Grafy odbytových cien akostného vína od výrobcov
7. Grafy odbytových cien akostného a tokajského vína od výrobcov
8. Ceny priemyselných výrobcov vína v ČR
9. Odbytové ceny importovaného hrozna z veľkoobchodu v SR
9. Spotrebiteľské ceny hrozna v SR v rokoch 2022 - 2024
10. Trh s vínom v EÚ
11. Ceny stolového hrozna na zahraničných trhoch
 - Česká republika
 - Maďarsko
 - Poľsko
 - Chorvátsko
 - Nemecko
12. Ceny vína na zahraničných trhoch
 - Taliansko
 - Francúzsko
 - Maďarsko

Vývoj odbytových cien vína od výrobcov v apríli 2024

Vína bez zemepisného označenia (b. z. o.)

Biele (1,58 €/l) a červené (1,67 €/l) fľašové **vína bez zemepisného označenia (b. z. o.)** boli v apríli 2024 o 2,0 %, resp. o 3,9 % lacnejšie ako v marci 2024. Cena červeného sudového vína oslabila na úroveň 0,81 €/l (-11,8 %) a cena bieleho vína sa ustálila na úrovni 0,74 €/l.

Vína s chráneným zemepisným označením (s ch. z. o.)

Priemerné odbytové ceny fľašových **vín s chráneným zemepisným označením (s ch. z. o.)** sa v medzi-mesačnom porovnaní zvýšili: pri bielom víne o 1,3 % na úroveň 2,08 €/l a pri červenom víne o 16,5 % na 2,20 €/l.

Vína s chráneným označením pôvodu (s ch. o. p.)

Priemerné odbytové ceny akostných fľašových **vín s chráneným označením pôvodu (s ch. o. p.)** stúpili v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom na úroveň 2,45 €/l (+1,1 %) pri bielom víne a na úroveň 2,63 €/l (+2,5 %) pri červenom víne.

Kým biele akostné fľašové vína s prívlastkom (4,62 €/l) v priemere zlacneli o 0,8 %, cena červeného vína (4,68 €/l) s prívlastkom posilnila o 3,2 %.

Akostné sudové vína zdraželi: biele víno o 9,4 % na 0,97 €/l a červené víno o 9,1 % na 0,95 €/l.

Tokajské vína

Pri samorodnom (7,68 €/l) a putňovom (18,06 €/l) **tokajskom víne** sme zaznamenali medzimesačný cenový nárast o 6,5 %, resp. o 5,0 %.

Sekt

Sekt sa v apríli 2024 predával za priemernú odbytovú cenu 3,91 €/l (-1,4 %).

Medziročný vývoj cien vína od výrobcov

Priemerné odbytové ceny fľašových **vín bez zemepisného označenia (b. z. o.)** sa v medziročnom porovnaní zvýšili: pri bielom víne o 8,8 % a pri červenom víne o 12,4 %. Ceny sudových vín v priemere stúpili o 7,0 % (biele) a až o 17,0 % (červené).

Biele **víno s chráneným zemepisným označením (s ch. z. o.)** v porovnaní s aprílom 2023 zdraželo o 1,5 percenta.

Kým pri bielom akostnom fľašovom **víne s chráneným označením pôvodu (s ch. o. p.)** sme zaznamenali mierny medziročný cenový nárast o 0,2 %, pri červenom víne sa cena znížila o 1,8 %.

Cena bieleho (+2,0 %) a červeného (+2,7 %) akostného fľašového vína s prívlastkom vzrástla.

Ceny akostných sudových vín v priemere posilnili o 4,6 % pri bielych vínach a oslabili až o 24,8 % pri červených vínach.

Samorodné a putňové **tokajské vína** sa v apríli 2024 zhodne predávali za priemernú cenu o 5,5 % vyššiu ako v rovnakom období minulého roka.

Sekt bol v apríli 2024 o 11,6 % drahší ako vlani.

Vývoj predaja vína od výrobcov v apríli 2024

V apríli 2024 sa v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom predaj akostných fľašových **vín s chráneným označením pôvodu** znížil.

Bieleho akostného vína sa v medzimesačnom porovnaní predalo o 11,8 % menej, spolu 6 400,47 hl, a predaj červeného akostného vína klesol o 13,7 % na 2 902,19 hl.

Pri **tokajskom víne** (5,67 hl) sme v apríli 2024 zaznamenali medzimesačný pokles predaja o 3,5 %.

V apríli 2024 sa predalo 2 306,88 hl **sektu** (+103,9 %).

© PPA – ATIS

Odbytové ceny vína od výrobcov v SR

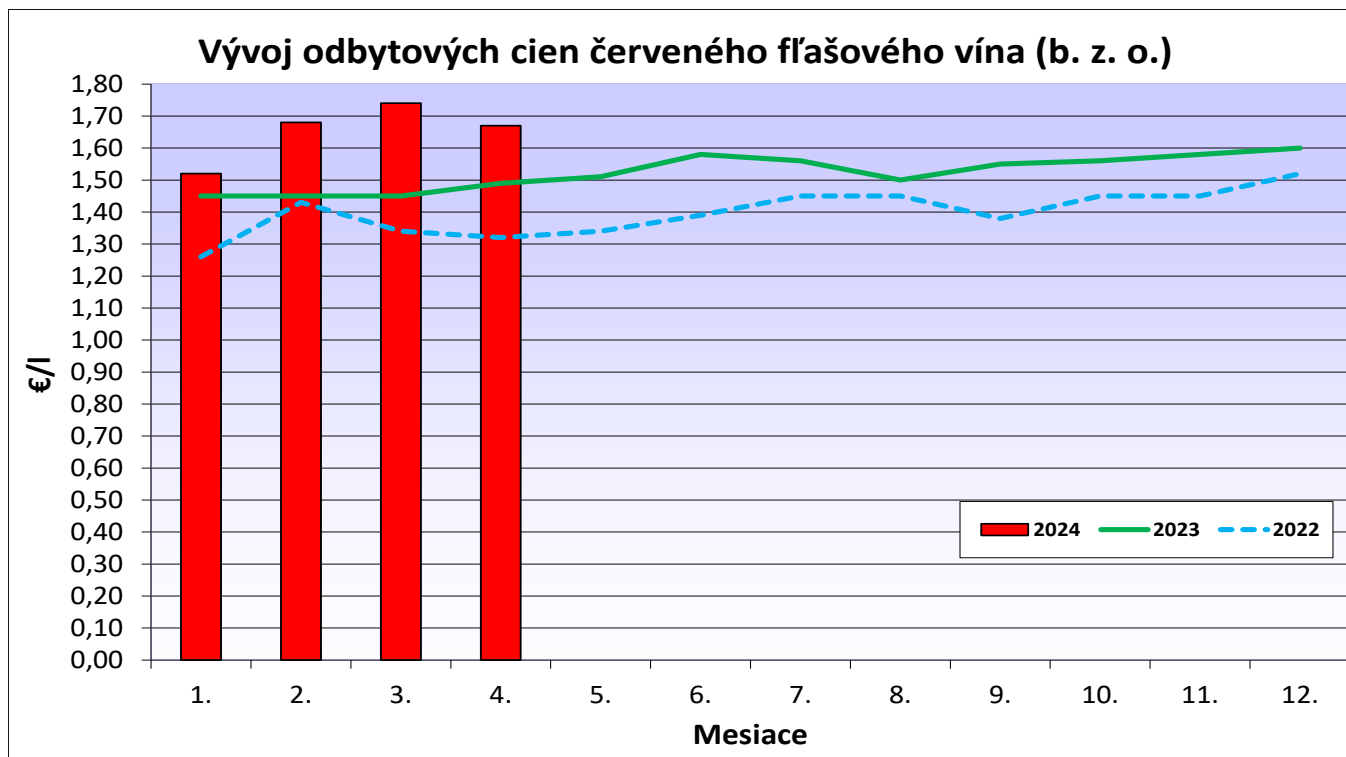
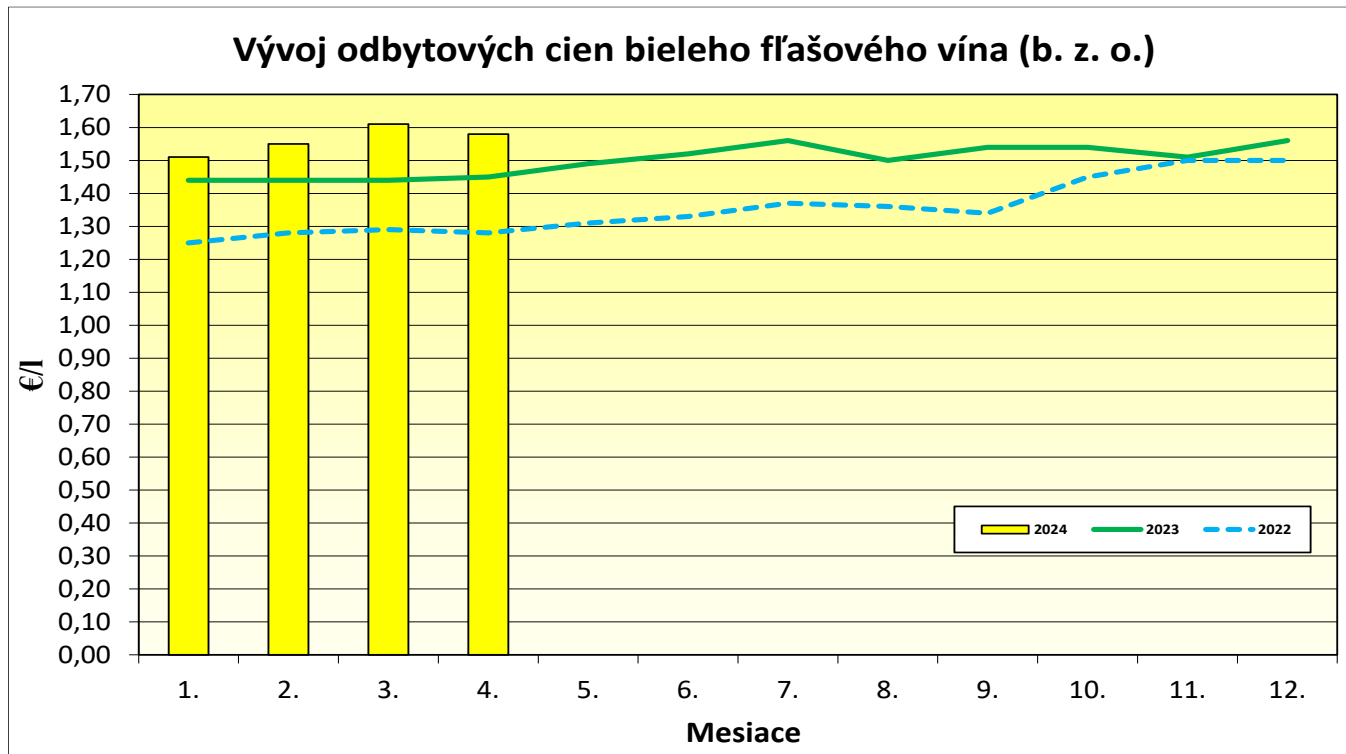
Ceny za apríl 2024

Ceny sa uvádzajú v €/l, bez DPH, spotrebnej dane a dopravy

Názov produktu	Apríl 2024			Marec 2024	Vývoj medzimesačný	Vývoj medziročný	Predané množstvo	
	Cena							
	Min.	Max.	Priem.	Priem.	%	%	hl	
Vino biele b. z. o.	- fľašové	1,09	7,78	1,58	1,61	-2,0	8,8	2 650,68
	- sudové	0,64	1,90	0,74	0,74	-0,3	7,0	7 634,51
Vino červené b. z. o.	- fľašové	1,06	8,24	1,67	1,74	-3,9	12,4	1 286,81
	- sudové	0,40	1,98	0,81	0,92	-11,8	17,0	1 918,16
Vino s ch. z. o. biele	- fľašové	1,87	7,14	2,08	2,05	1,3	1,5	158,86
	- sudové	*1	*1	*1	*1	-	-	*1
Vino s ch. z. o. červené	- fľašové	1,94	10,44	2,20	1,89	16,5	-	100,91
	- sudové	*1	*1	*1	*1	-	-	*1
Vino s ch. o. p. biele	- fľašové	1,73	9,64	2,79	2,86	-2,7	0,3	7 562,88
Akostné biele spolu	- fľašové	1,17	9,58	2,45	2,43	1,1	0,2	6 400,47
	z toho Veltlínske zelené	1,10	7,75	2,02	2,05	-1,2	-3,9	1 025,74
	Rizling vlašský	1,00	8,87	1,85	1,83	1,4	-0,9	1 010,62
Akostné s prívlastkom biele	fľašové	1,99	25,95	4,62	4,66	-0,8	2,0	1 162,41
Vino s ch. o. p. akostné biele	- sudové	0,81	1,70	0,97	0,89	9,4	4,6	3 289,25
Tokajské vína spolu		11,43	20,31	13,14	13,21	-0,5	5,5	5,47
	Tokajské samorodné	6,70	14,44	7,68	7,22	6,5	5,5	2,62
	Tokajské putňové	16,16	23,66	18,06	17,20	5,0	5,5	2,74
Vino s ch. o. p. červené	- fľašové	1,65	14,00	3,00	3,00	-0,3	-2,9	3 530,46
Akostné červené spolu	- fľašové	1,28	9,75	2,63	2,57	2,5	-1,8	2 902,19
	z toho: Frankovka modrá	1,05	10,23	2,33	2,25	3,6	-2,4	1 006,65
	Svätovavrinecké	1,65	5,77	2,39	2,44	-2,0	0,8	331,09
Akostné s prívlastkom červ.	fľašové	1,65	25,00	4,68	4,53	3,2	2,7	628,27
Vino s ch. o. p. akostné červené	- sudové	0,58	2,08	0,95	0,87	9,1	-24,8	2 143,25
Sekt		3,84	17,46	3,91	3,96	-1,4	11,6	2 306,88

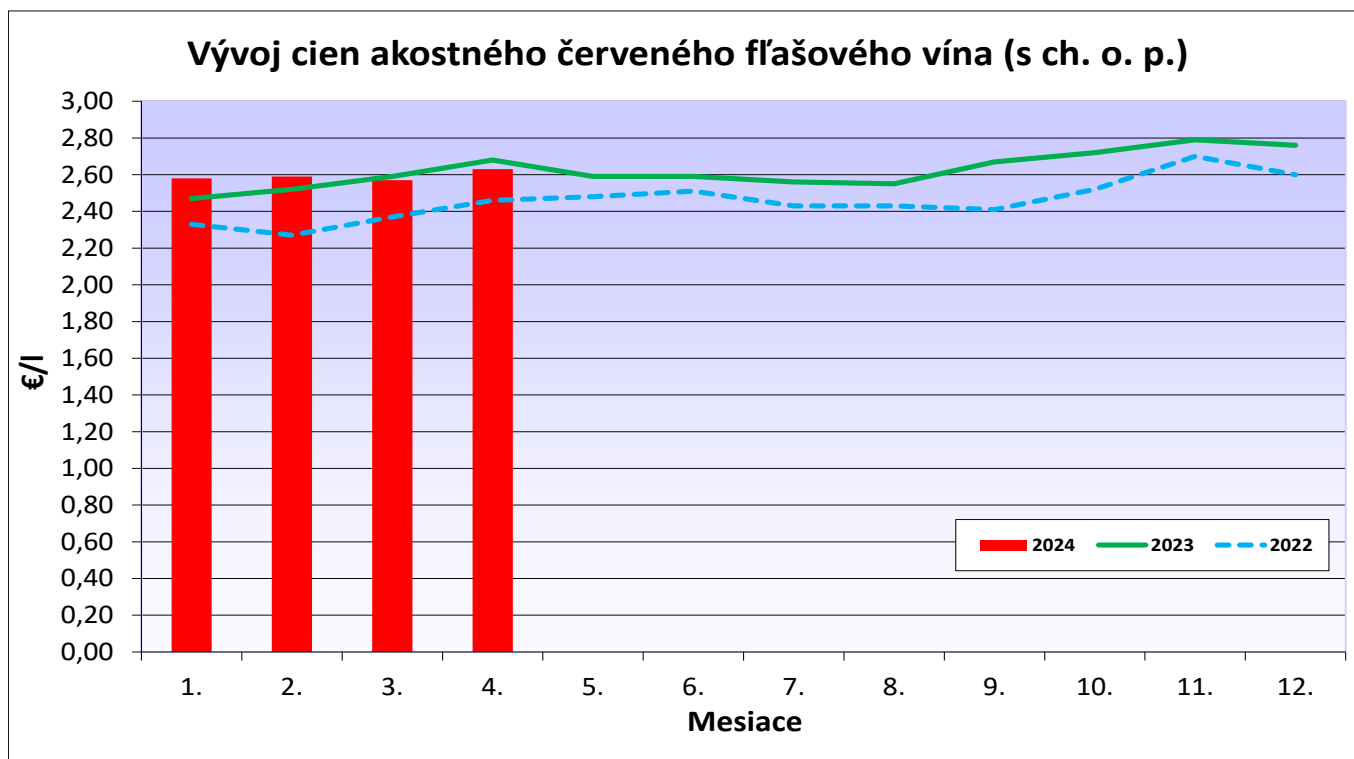
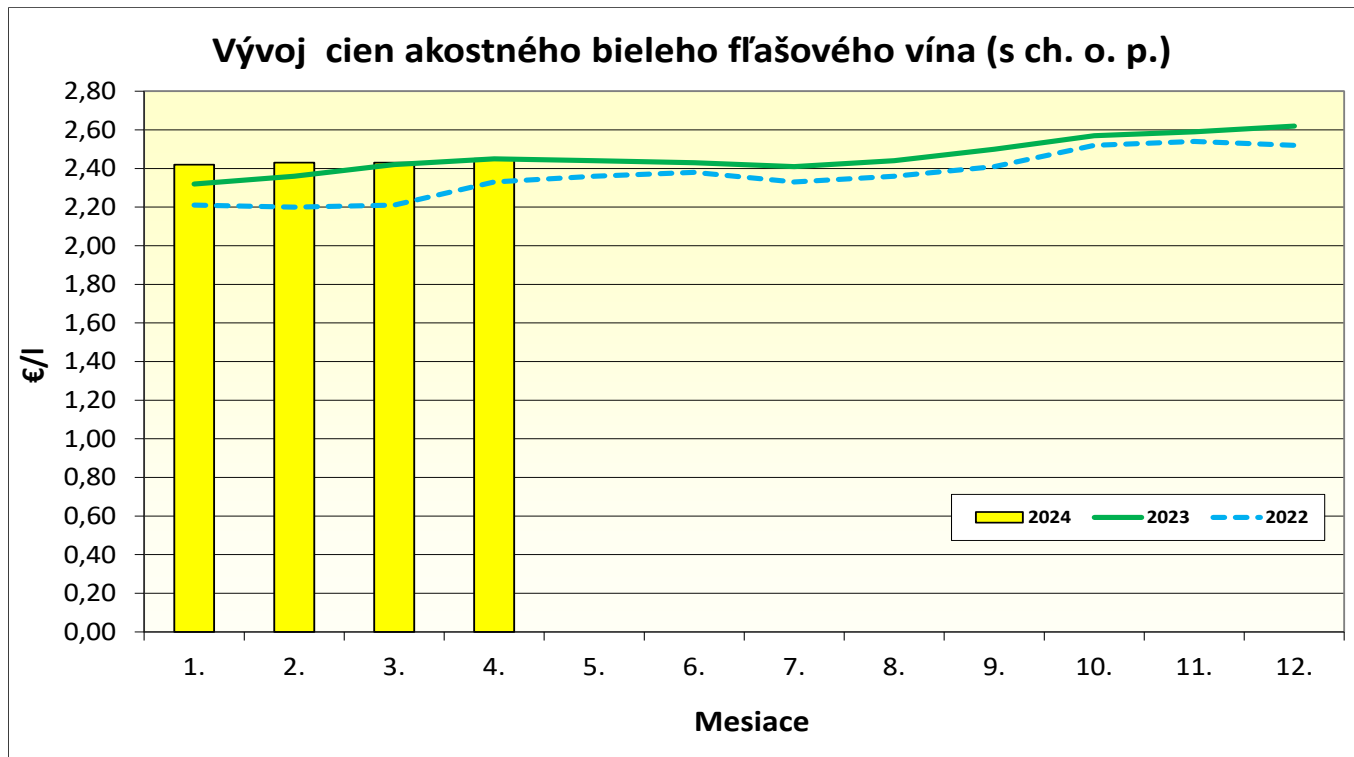
Prameň: PPA – ATIS; vysvetlivky: SR - Slovensko spolu, Zso - západoslovenská oblasť (Bratislavský, Trnavský, Trenčiansky a Nitriansky kraj), Sso - stredoslovenská oblasť (Žilinský a Banskobystrický kraj), Vso - východoslovenská oblasť (Košícký a Prešovský kraj), *1 - cenu, resp. vývoj nezverejňujeme (menej ako 3 údaje).

Grafy odbytových cien fľašového vína od výrobcov

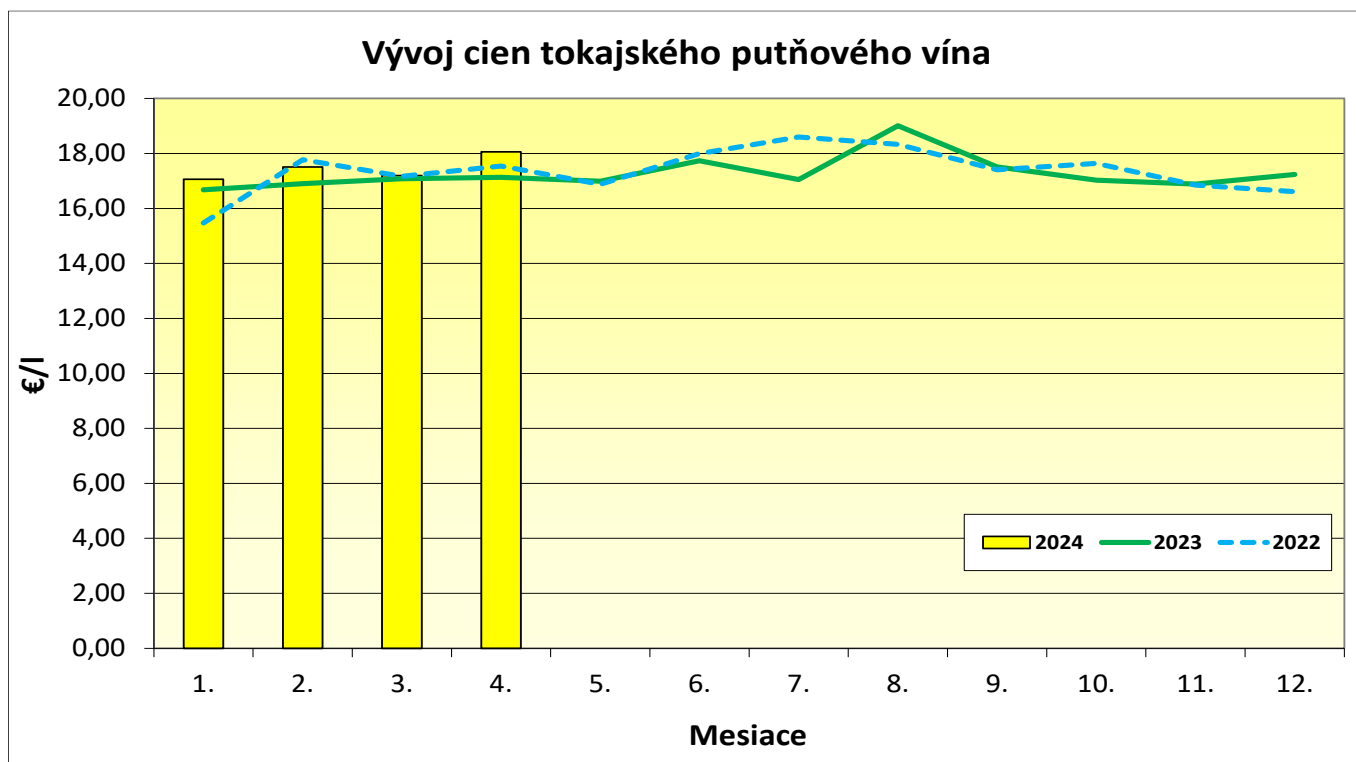
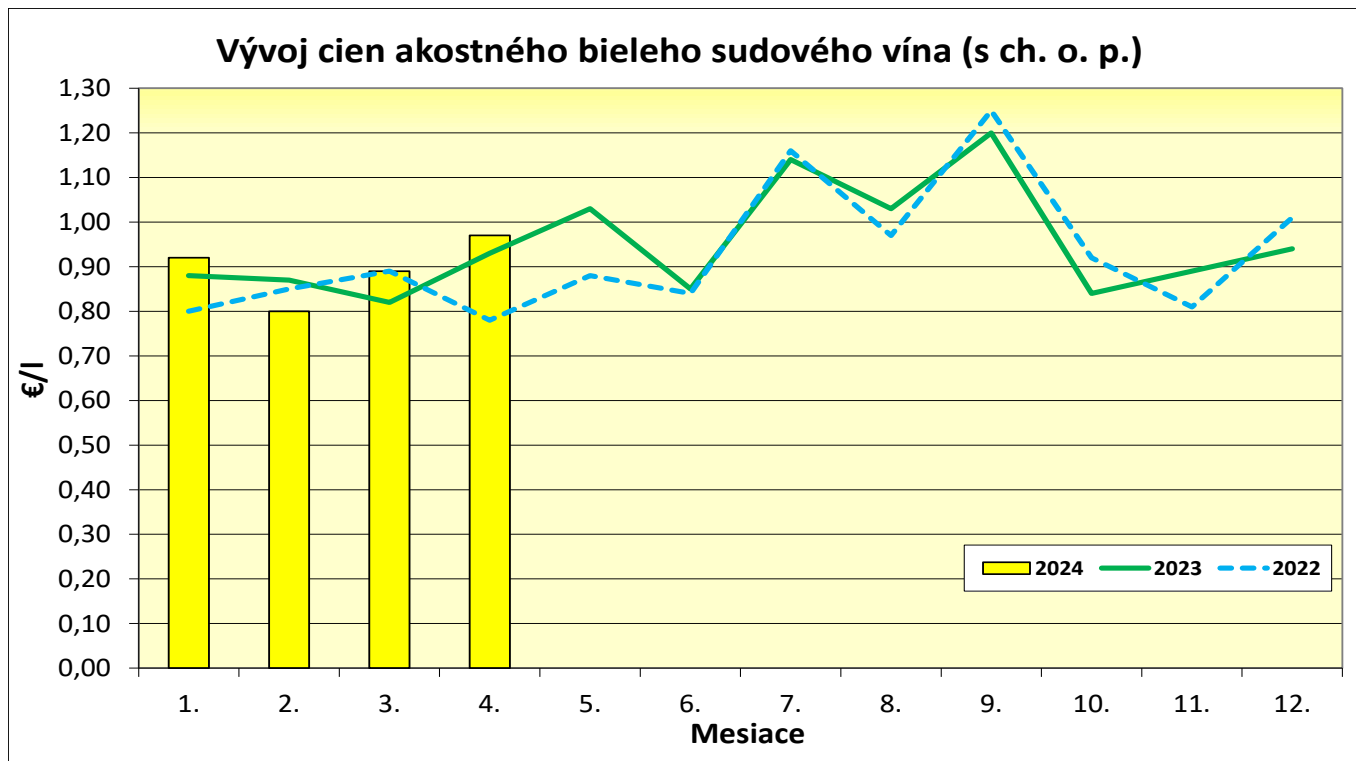
Vysvetlivky: b. z. o. – bez zemepisného označenia

Grafy odbytových cien akostného vína od výrobcov

Vysvetlivky: s ch. o. p. – s chráneným označením pôvodu.

Grafy odbytových cien akostného a tokajského vína od výrobcov

Vysvetlivky: s ch. o. p. – s chráneným označením pôvodu.

Ceny vína v zahraničí – Česká republika

Ceny priemyselných výrobcov vína v ČR

Ceny sa uvádzajú v Kč/l, bez DPH a dopravy

Druh vína	Ceny priemyselných výrobcov vína Marec 2024 (vážený priemer)				Predané množstvo (hl)
	Minimálna	Maximálna	Priemerná	Rozdiel oproti februáru 2024 (Kč/l)	
Víno biele					
– fľašové	32,10	49,00	36,20	-1,80	302
– sudové	-	-	*1	-	5
– tetrapak	-	-	*1	-	0
Víno červené					
– fľašové	32,10	49,00	36,10	-1,70	264
– sudové	-	-	*1	-	10
– tetrapak	-	-	*1	-	0
Akostné biele spolu fľašové	37,20	162,00	57,50	-1,10	6 969
z toho: Müller Thurgau	34,60	124,00	53,20	0,70	870
Veltínske zelené	37,20	61,30	55,40	2,60	1 551
Akostné červené spolu fľašové	35,60	164,50	60,10	0,90	1 988
z toho: Frankovka	36,70	69,90	66,40	0,40	348
Svätovavrinecké	48,90	157,00	62,20	3,30	185
Akostné biele spolu sudové	36,50	62,00	47,00	7,60	147
z toho: Müller Thurgau	35,90	62,00	42,30	4,00	11
Veltínske zelené	35,90	50,80	46,50	8,00	24
Akostné červené spolu sudové	35,90	62,00	54,20	18,20	42
z toho: Frankovka	-	-	*1	-	0
Svätovavrinecké	-	-	*1	-	0
Šumivé víno	70,50	314,10	95,10	-1,90	6 360
Víno s prívlastkom	59,50	201,70	84,40	-3,50	989

Prameň: TIS^{ČR} SZIF; Poznámka: *1 – menej ako 3 údaje

Kurz ECB – priemer za marec 2024, 1 EUR = 25,2918 CZK

Ceny priemyselných výrobcov vína v ČR v marci

Priemerné odbytové ceny fľašových stolových vín sa v medzimesačnom porovnaní znížili: pri bielom víne o 1,80 Kč/l na úroveň 36,20 Kč/l a pri červenom víne o 1,70 Kč/l na 36,10 Kč/l.

Kým biele akostné fľašové vína v marci 2024 v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom v priemere zlacneli o 1,10 Kč/l na úroveň 57,50 Kč/l (-1,9 %), cena červeného vína stúpila o 0,90 Kč/l na 60,10 Kč/l (+1,5 %).

Pri bielych (47,00 Kč/l) a červených (54,20 Kč/l) akostných sudových vínach bol v ČR zaznamenaný medzimesačný cenový nárast o 7,60 Kč/l, resp. až o 18,20 Kč/l.

Šumivé víno sa v marci 2024 predávalo za priemernú odbytovú cenu 95,10 Kč/l (-1,90 Kč/l).

Víno s prívlastkom (84,40 Kč/l) bolo v marci 2024 v priemere o 3,50 Kč/l lacnejšie ako vo februári 2024.

PPA – ATIS/TIS^{ČR} SZIF

Odbytové ceny importovaného hrozna z veľkoobchodu v SR

Ceny za 20. týždeň 2024

Ceny 1. triedy sa uvádzajú v €/kg, bez DPH

Názov produktu	Cena	Zso	Sso	Vso	SR		Vývoj v %	
					20. t. 2024 €/kg	18. t. 2024 €/kg	20. t. 2024/ 18. t. 2024	Medziročný
Hrozno stolové biele import	Min.	2,65	2,75	2,59	2,59	2,39	8,4	-0,4
	Max.	3,30	3,35	3,99	3,99	3,99	0,0	2,3
	Priem.	2,85	2,98	3,40	3,05	2,98	2,5	-6,6
Hrozno stolové modré import	Min.	-	*1	*1	3,49	3,25	7,4	12,9
	Max.				4,25	3,60	18,1	-9,6
	Priem.				3,83	3,46	10,6	0,3
Hrozno stolové červené import	Min.	*1	*1	*1	2,89	2,89	0,0	6,3
	Max.				4,80	3,99	20,3	23,1
	Priem.				3,81	3,41	11,8	14,5

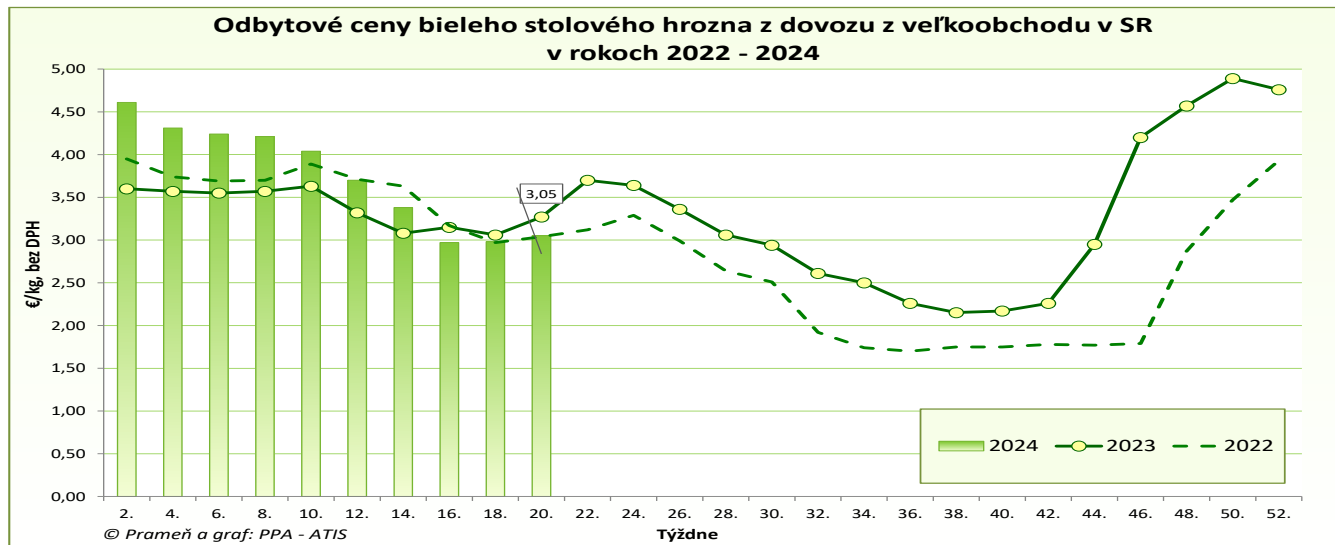
Prameň: PPA – ATIS; vysvetlivky: SR - Slovensko spolu, Zso - západoslovenská oblasť (Bratislavský, Trnavský, Trenčiansky a Nitriansky kraj), Sso - stredoslovenská oblasť (Žilinský a Banskobystrický kraj), Vso - východoslovenská oblasť (Košický a Prešovský kraj), *1 - cenu, resp. vývoj nezverejňujeme (menej ako 3 údaje)

Ceny stolového hrozna z dovozu

V porovnaní s 18. týždňom 2024 sa v 20. týždni tohto roka priemerná odbytová cena bieleho stolového hrozna z dovozu zvýšila, a to o 2,5 % na úroveň 3,05 €/kg. V 20. týždni 2024 odbytová cena modrého importovaného stolového hrozna (3,83 €/kg) stúpila o 10,6 %. Odbytová cena červeného stolového hrozna bola v 20. týždni 2024 na úrovni 3,81 €/kg (+11,8 %).

Medziročne sa cena bieleho stolového hrozna z dovozu znížila o 6,6 %. Modré (+0,3 %) a červené (+14,5 %) hrozno zdraželo.

©PPA – ATIS

Spotrebiteľské ceny hrozna v SR v rokoch 2022 - 2024

Ceny sa uvádzajú v €/kg s DPH

Hrozno stolové	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2022	4,50	4,46	4,70	4,54	4,31	4,26	3,87	3,14	2,58	2,30	2,81	3,99
2023	4,63	4,33	4,50	3,65	3,72	4,28	3,83	3,15	2,77	2,90	4,76	5,60
2024	5,44	4,91	4,36	3,75								
Vývoj 2024/23 v %	17,5	13,5	-3,1	2,8								

Prameň: ŠÚ SR

Trh s vínom v EÚ

Vývoj produkcie vína EÚ-27

Vo vinárskom roku 2023/24 dosiahol ku dňu 23. 5. 2024 celkový objem vinifikovanej¹ produkcie v členských štátoch Európskej únie 142,8 mil. hektolitrov (hl), čo je najnižšia hodnota od obdobia rokov 2017/18. Očakáva sa medziročný pokles o 10,0 %.

Najväčším producentom vína spomedzi členských štátov EÚ bolo Francúzsko so 48,1 mil. hl (+8,0 %). Za ním nasledovalo Taliansko s produkciou 38,1 mil. hl (-23,0 %) a Španielsko s 28,3 mil. hl (-21,0 %). Slovensko vyprodukovalo 254,0 tis. hl vína.

Hlavným dôvodom bezprecedentného poklesu produkcie v Taliansku boli časté dažde v stredných a južných talianskych regiónoch a následné hubové ochorenia viniča. Pokles v Španielsku spôsobili najmä vysoké teploty v hlavnom pestovateľskom regióne Castilla-La Mancha.

Počiatkové a konečné zásoby vína EÚ-27

Počiatkové zásoby vína v členských štátoch EÚ boli vo vinárskom roku 2023/24 ku dňu 23. 5. 2024 na úrovni 174,0 mil. hl. Konečné zásoby vína by mali byť pod priemerom posledných piatich rokov (170,0 mil. hl) po prijatí destilačných opatrení na červené a ružové vína.

Ceny vína EÚ-27

Ceny výrobcov vína zostali v druhom polroku 2023 v nominálnom vyjadrení stabilné, pričom dynamika sa líšila v závislosti od krajiny. Mierny nárast bol zaznamenaný v Taliansku a Španielsku, naopak ceny poklesli vo Francúzsku v súlade so zmenami v domácej produkcii a poklesom dopytu.

Spotreba vína EÚ-27

V súlade s dlhodobým trendom sa vo vinárskom roku 2023/24 očakáva mierny pokles spotreby vína o 1,5 % na 96,0 mil. hl a to najmä pri červených vínach, pričom mladšie generácie dávajú prednosť iným alkoholickým nápojom a požadujú vína s nižším obsahom alkoholu, ktoré sa pijú ľahšie. Ku dňu 4. 5. 2024 bola spotreba vína v EÚ 95,3 mil. hl s 21,1 litrami na osobu.

Import a export vína EÚ-27

Do členských štátov EÚ bolo vo vinárskom roku 2023/24 (do marca 2024 vrátane) importovaných z tretích krajín celkovo 3,8 mil. hl vína v celkovej hodnote 1,1 mld. eur. Oproti rovnakému obdobiu (do marca 2023 vrátane) vinárskeho roka 2022/23 je to pokles o 10,1 % v dôsledku pokračujúceho trendu vysokej dostupnosti vína a zníženého dopytu.

V rovnakom období vinárskeho roku 2023/24 (vrátane do marca 2024) sa zo štátov EÚ – 27 vyviezlo do tretích krajín menej vína ako vo vinárskom roku 2022/23 (vrátane do marca 2023), a to o 7,4 %. Ako dôvod poklesu exportu vína sa udáva vyprázdňovanie zásob z predchádzajúcich rokov v cieľových krajinách. Celkový objem exportovaného vína bol na úrovni 19,1 mil. hl. a jeho hodnota dosiahla 10,9 mld. eur.

Krajiny EÚ – 27 dosiahli vo vinárskom roku 2023/24 (vrátane do marca 2024) pozitívnu obchodnú bilanciu. Rozdiel medzi exportom a importom dosiahol objem 15,3 mil. hl vína.

PPA – ATIS/European

Commission

¹ Vinifikovaná produkcia – produkty získané fermentáciou ovocných štiav

Ceny stolového hrozna na zahraničných trhoch

Česká republika

Veľkoobchodné ceny importovaného stolového hrozna v ČR

Ceny sa zisťovali v 19. týždni 2024

Ceny sa uvádzajú v Kč/kg, bez DPH a dopravy

Druh	Cena			Vývoj 19. t. /17. t. 2024 (v Kč)
	Minimálna	Maximálna	Priemerná	
Hrozno stolové biele	46,00	87,90	64,70	-20,30
Hrozno stolové modré	82,00	134,90	103,90	+6,50

Prameň: TIS ČR SZIF č. 10/2024

Kurz ECB ku dňu 10. 5. 2024, 1 EUR = 24,936 CZK

Maďarsko

Veľkoobchodné ceny importovaného stolového hrozna v Maďarsku

Ceny sa zisťovali v 18. týždni 2024

Ceny sa uvádzajú v HUF/kg, bez DPH a dopravy

Druh	Budapešť	Debrecín	Miskolc	Szeged
Hrozno stolové biele	2 450	2 000	-	1 600

Prameň: AKI – PAIR

Kurz ECB zo dňa 3. 5. 2024, 1 EUR = 388,95 HUF

Poľsko

Veľkoobchodné ceny importovaného stolového hrozna v Poľsku

Ceny sa zisťovali 23. 4. - 25. 4. 2024

Ceny sa uvádzajú v PLN/kg

Druh	Bronisze		Kalisz		Lódź		Poznań	
	25. 4. 2024		24. 4. 2024		24. 4. 2024		23. 4. 2024	
	min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.
Hrozno stolové	11,00	23,00	20,00	25,00	17,00	20,00	17,78	21,11

Prameň: Ministerstwo rolnictwa i rozwoju wsi

Kurz ECB ku dňu 25. 4. 2024, 1 EUR = 4,3165 PLN

Chorvátsko

Veľkoobchodné ceny importovaného stolového hrozna v Chorvátsku

Ceny sa zisťovali v 21. týždni 2024

Ceny sa uvádzajú v €/kg, bez DPH

Druh	Cena		
	Minimálna	Maximálna	Priemerná
Hrozno stolové biele	2,50	7,00	3,59
Hrozno stolové modré	3,00	6,50	3,95

Prameň: TISUP

Nemecko

Veľkoobchodné ceny importovaného stolového hrozna v Nemecku

Ceny sa zisťovali v 20. týždni 2024

Ceny sa uvádzajú v €/100 kg, bez DPH

Hrozno stolové/odroda	Krajina pôvodu	Priemerné ceny				
		Frankfurt	Hamburg	Kolín	Mníchov	Berlín
Black Magic	Taliansko	-	-	-	535	550
Crimson Seedless	Čile	415	370	428	-	400
Crimson Seedless	Južná Afrika	400	389	448	360	-
Red Globe	Čile	362	-	-	-	363
Thompson Seedless	India	353	311	450	289	444
Victoria	Južná Afrika	-	-	-	581	570

Prameň: fruchtportal.de

Ceny vína na zahraničných trhoch

Taliansko

Odbytové ceny stolového vína v Taliansku

Ceny sa uvádzajú v €/ettogrado

Druh vína	21. týždeň 2024	20. týždeň 2024	Vývoj v % 21. t. /20. t. 2024	Vývoj v % 21. t. 2024 /2023
Víno biele	5,97	5,97	0,0	56,7
Víno červené	5,95	5,95	0,0	61,5

Prameň: ISMEA

Pozn.: €/ettogrado = cena v eurách zodpovedajúca 100 litrom vína s obsahom alkoholu 1 stupeň

Francúzsko

Odbytové ceny stolového vína vo Francúzsku

Ceny sa uvádzajú v €/hl

Druh vína	Apríl 2024	Marec 2024	Vývoj v % Apríl / Marec 2024	Vývoj v % Apríl 2024 /2023
Víno biele (b. z. o.)	80,75	120,96	-33,2	-22,1
Víno biele (s ch. z. o.)	104,15	125,97	-17,3	-8,2
Víno ružové (b. z. o.)	68,49	60,95	12,4	-0,9
Víno ružové (s ch. z. o.)	79,20	85,11	-6,9	-6,9
Víno červené (b. z. o.)	96,66	71,09	36,0	22,1
Víno červené (s ch. z. o.)	95,45	91,01	4,9	7,1

Prameň: : franceagrimer.fr

Maďarsko

Odbytové ceny stolového vína v Maďarsku

Ceny sa uvádzajú v HUF/hl bez DPH, spotrebnej dane a dopravy

Druh vína	Predané množstvo/ cena	19. týždeň 2024	18. týždeň 2024	Vývoj v % 19. t. /18. t. 2024	Vývoj v % 19. t. 2024 /2023
Víno biele (b. z. o.)	hl	-	-	-	-
	HUF/l	-	-	-	-
Víno biele (s ch. z. o.)	hl	3 792,22	5 812,54	-34,8	-9,0
	HUF/l	38 994,86	24 964,04	56,2	9,1
Víno červené (b. z. o.)	hl	-	-	-	-
	HUF/l	-	-	-	-
Víno červené (s ch. z. o.)	hl	4 916,38	4 675,73	5,2	58,4
	HUF/l	25 618,25	25 616,33	0,0	-35,5

Prameň: AKI – PAIR

Kurz ECB ku dňu 10. 5. 2024, 1 EUR = 387,72 HUF

Vysvetlivky: b. z. o. - bez zemepisného označenia,
s ch. z. o. - s chráneným zemepisným označením,
s ch. o. p. - s chráneným označením pôvodu.

Vydavateľ a spracovateľ cenových informácií:

Pôdohospodárska platobná agentúra
Odbor agrárnych informácií - ATIS
Hraničná 12
815 26 Bratislava
www.apa.sk

Číslo 5/2024; Ročník 22.; 30. 5. 2024

Komoditný manažér:

Mgr. Dávid Čičmanec

Mobil: 0918/612 199

e-mail: David.Cicmanec@apa.sk

e-mail: atis@apa.sk

© Rozmnožovanie a využívanie informácií je možné len po písomnej dohode s Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (PPA). Všetky cenové informácie sú spracované s najväčšou starostlivosťou. Informácie, obsiahnuté v tomto materiáli sa zakladajú na informačných zdrojoch, o ktorých sme presvedčení, že sú hodnoverné.

Za úplnosť a správnosť uvádzaných informácií sa PPA - ATIS nezaručuje, ako aj nezodpovedá za škody vzniknuté na základe ich využívania.